

Kevadine talvekuu pakkus päikesetormi

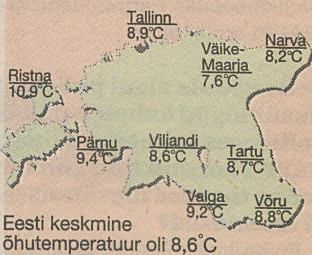
► Maapealse tormi asemel pakkus november päikesetormi.

Kliima näib aina soojenevat. Selle sügise kõige külmem öö oli Tartumaal 22. septembril, kui õhus märgiti kaks miinuskraadi. Ei oktoobris ega novembris ole elavhõbe kraadiklaasis nii madalale laskunud. Udune oktoober oli tavalisest ehk keskmisest soojem ligi kolme pügala võrra, paljud septembrid on olnud hulga jahe-
damad. Mitmel pool Lõuna-Eestis näib kevad taas saabunud olevat – öitsevad ülased, sinililled, isegi kuu algul maiustati maasikatega. Kuigi Tallinna ümbruses, näiteks Sauel on juba paar päeva õhuke lumekord maas, pole Tartu mail olnud ühtegi lumepäeva.

Kui sügiskuu oli rekordiliselt päikeseline, siis nüüd elame kui sooja teki all. Novembri esimese kahekümne päevaga vilkus päikest vaid 6-7 tunni jagu. Ja see vastik külm vihm! Poolteist kuud kestnud põuaeriood lõppes oktoobri keskel. Juba kartsid põllumehed, et taimed ei jõua enne talvekülmi kosuda. Nagu ütles üks tuttav talunik: "Kui nii edasi läheb, on mu talivilil pees kui pootsmanni suivili!". Õnneks tuli kuu lõpukolmandik sedavõrd sajune, et ka kuunorm sai täis, kuivale jäi vaid Võrumaa.

Pool sajandi suurim uputus tabas britte, sama häda on kaelas rootslastel, vietnamlastel, itaallastel. Taifuun nimega Elviant (tai keeles Xansane) tam-

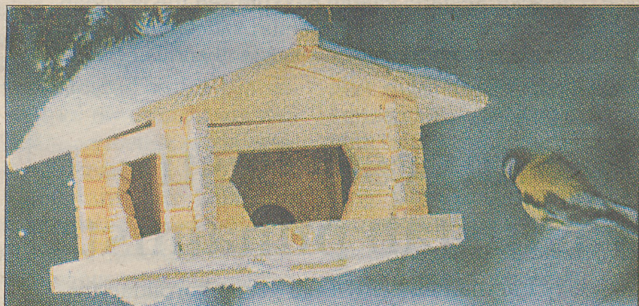
Oktoobrikuu keskmised õhutemperatuurid

pis surnuks sadakond inimest Filipiinidest Taiwanini. Palavaim paik oli oktoobris Sudaan (45°C), samapalju oli külma Jakuutias.

Ka kosmos ei jäänud tormist puutumata – 8.novembril toimus Päikesel võimas purse. Osakeste voog kihutas Maa poole kiirusega 900 kilomeetrit sekundis. Päikesetorm, mille tugevust hinnati 5-pallisel skaalal neljaga, (kümne aasta tugevaim!) tekitas radiohäireid isegi Tallinna lennujaamas. Halvem oli lugu röntgenkiirgusega, mille võisid saada orbiidil olevad astronautid ning isegi lennukireisijad. Selle doosi hinnati võrdseks 8-10 ühekordse läbivalgustamisega.

Paar päeva tagasi oli Eesti kohal osoonikiht väga õhuke – 197 dobsoni ühikut. Õnneks käib päike sedavõrd madalalt ja pilved on nii paksud, et päevitajad võivad randa julgelt minna. **Ain Kallis**, meteoroloog

Praegu on õige aeg hakata linde linnumajaga harjutama. Kui ilm peaks külmaks minema, teatakse, kuhu tulla.

FOTO: HEIKO KRUIUS